

**Krajský úřad Jihočeského kraje,
Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice**

Připomínky k dokumentaci dle 100/2001: Rozšíření technologie ve stávajícím areálu Energobloku Domoradice, CARTHAMUS a.s., Jihočeský kraj - zpracováno podle § 6 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 4

1. Odůvodnění záměru

Zpracovatel dokumentace odůvodňuje záměr projektu náhradou spalování uhlí, zvyšující se poptávkou po tepelné a elektrické energii, ale i skutečností, že od roku 2030 bude platit zákaz skládkování využitelných odpadů dle § 40 zákona 541/2020 Sb.

Poptávka po tepelné energii není v dokumentaci prokázána.

Zpracovatel předpokládá napojení na teplárenskou soustavu dalších významných spotřebitelů, příp. dle rozvoje distribuční sítě, např. napojení na teplovod na ČOV, nemocnici, areál Vyšný, bazén, gymnázium, Madeta, celkem cca. zdvojnásobení odběru tepla. Tento předpoklad ale nevychází z reality. Např. v areálu Vyšný je plánována bytová výstavba a zajištění energií je v energetické koncepci zpracované firmou ENACO plánováno ve variantách, vždy se ale počítá se zemním plynem, ev. tepelnými čerpadly a FVE. Podobně hypotetické jsou plány na zásobování dalších subjektů ve městě Český Krumlov teplem, např. zásobování teplem bazénu, který má být postaven až za několik let.

Kapacita pro energetické využití odpadů dle POH ČR je naplněna, transporty odpadů z jiných krajů zatěžují životní prostředí a navíc jsou nejisté – spalovna odpadů Domoradice bude v systému energetického využití odpadu nadbytečná.

Skutečností, že od roku 2030 bude platit zákaz skládkování využitelných odpadů dle § 40 zákona 541/2020 Sb. je pravdivá, současně ale není odůvodněním záměru, neboť v roce 2035 se má spalovat nejvýš 25% roční produkce odpadů, 65% odpadů by se mělo recyklovat, zákon o odpadech zakazuje energetické spalování odpadu určeného k opětovnému využití či recyklaci. Spalování odpadů je v Plánu odpadového hospodářství ČR (POH ČR) omezeno tzv. maximální kapacitou.

V POH ČR, který je v současné době aktualizován, je počítáno stále s maximální kapacitou pro energetické využití odpadů 1 869 000 tun odpadů, ta již je dosažena existujícími zařízeními a zařízeními s uděleným souhlasem. Především v Jihočeském kraji je kapacita spaloven (ZEVO) naddimenzovaná (Vráto, Písek, Planá n. L.). Předpokládaný dovoz odpadů k úpravě do f. Rumpold Vodňany z jiných okresů je velmi sporný, kromě navýšení dopravní zátěže z transportu odpadů, je opět jen hypotetickou a nelogickou variantou – není zřejmé, proč by odpady např. z okresů České Budějovice a Písek měly směřovat k dodavateli upravených odpadů, příp. TAP, když v Českých Budějovicích-Vráte i v Písku bude ZEVO. Firma Rumpold Vodňany je navíc jako jeden z dodavatelů jmenována v memorandu z r. 2022, které uzavřela Společnost ZEVO Písek s městem Písek, Strakonice, Blatná, Horažďovice, Vodňany a Milevsko. Tato města stvrdila svůj záměr vozit odpad do píseckého zařízení.

Lze očekávat i politický tlak kraje na úplné využití ZEVO Vráto u Českých Budějovic (160 000 t odpadů), tedy na svoz odpadů z okresu Český Krumlov, České Budějovice do ZEVO Vráto. Argument, že ostatní zařízení s uděleným souhlasem nemusí být postavena (velmi častý argument zpracovatele

v dokumentaci), je hypotéza, ze které není možné vycházet při odůvodnění záměru rozšíření projektu Carthamus. Carthamus zatím jako jediný na rozdíl od spaloven ve Vrátně, Plané a Písku nemá příslibem dotaci z programu MŽP Heat (odklon od spalování uhlí).

Náhrada spalování uhlí nemusí vést ke zlepšení emisí CO₂, pokud se bude budou spalovat upravené odpady nebo TAP s velkým podílem plastů.

Náhrada kotle na spalování uhlí, kterou zpracovatel uvádí jako argument pro zdůvodnění záměru, není jako argument relevantní. Kotel na spalování uhlí nebyl v provozu roku 2021, ani v roce 2022, v roce 2023 v provozu byl, ale dvouleté nevyužívání spalování uhlí ukázalo jeho nepotřebnost pro zásobování teplem a výrobu elektřiny, není třeba ho nahrazovat. Podle výpočtů má dojít k navýšení emisí CO₂ z dosavadních 60 000 tun za rok na 190 000 tun za rok, což představuje významný nárůst. Pokud se v Domoradicích budou spalovat upravené odpady nebo TAP s velkým podílem plastů (dle dokumentace až 30% váhy budou tvořit plasty), budou narůstat emise CO₂, spalování plastů uvolňuje více emisí CO₂ než spalování uhlí.

2. Upravený odpad nebo TAP?

Nevíme přesně, co budeme spalovat, ale přesto zpracovatel dokumentace dochází k závěru, že spalování neznámého upraveného odpadu nebo TAP nemá negativní vliv ani na životní prostředí, ani na obyvatele a jejich zdraví. Porovnání emisí posuzovaného záměru s emisemi dle BAT chybí – nebyl splněn zákonný požadavek.

Zpracovatel v dokumentaci opakovaně zdůrazňuje, že u kotle K6 se bude spalovat „mechanicky upravený, především komunální odpad dle katalogu odpadů 191210 nebo TAP“ a tvrdí, že vstupy a výstupy posuzovaného záměru se tím nemění, vše prý závisí na původci odpadů, zda splní podmínky vyhlášky. Zákon o odpadech s pojmy upravený odpad nebo TAP nepracuje, katalog odpadů pracuje s termínem spalitelný odpad. Vyhláška č. 169/2023 stanovuje podmínky, kdy TAP přestává být odpadem (odpovídat některé z tříd podle normy ČSN EN ISO 21 640, být vyroben v systému řízení kvality podle ČSN EN 15358). Za splnění těchto podmínek odpovídá příjemce TAP.

Podrobnější informace o tom, jaké je přesnější materiálové (plasty, papír, textil, biomasa..) složení upraveného odpadu nebo TAP chybí - v dokumentaci je pouze váhové procento komunálního, průmyslového odpadu a vytríděného plastu. Dále je udávána výhřevnost 9-15 MJ/kg na s. 44 dokumentace (zde se liší od jinde uváděné výhřevnosti 12,5 MJ/kg), velikost částic a procentní obsah popela, chloru, fluoru, síry a dusíku. Uváděná výhřevnost v rozmezí od 9 MJ/kg může znamenat spalování běžného odpadu nikoli TAP. Přesnější určení složení spalované látky je nutné vzhledem k emisím (pokud má být výhřevnost 12,5 MJ/kg lze předpokládat vyšší míru plastů v odpadu, více emisí CO₂, chloru a rtuti aj.). Dokumentace je nejasná.

Chybí informace o vstupujících PFAS či PCB.

Pro vyčíslení emisí jsou použity předpokládané koncentrace znečišťujících látek dle BAT, nepracuje se s reálnými fakty, pouze s předpoklady. Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí však požaduje popis technického a technologického řešení záměru; v případě záměrů spadajících do režimu zákona o integrované prevenci (tomu záměr rozšíření technologie v Energobloku Domoradice podléhá) také porovnání s nejlepšími dostupnými technikami, s nimi spojenými úrovněmi emisí a dalšími parametry (příloha č. 4 zákona č. 100/2001 Sb., část B, I. Základní údaje, odst. 6), v dokumentaci k porovnání nedochází, zpracovatel tak nesplnil požadavky zákona EIA.

3. Emise a vliv na jednotlivé složky životního prostředí – vyhodnoceno nedostatečně

Zpracovatel tvrdí, že realizace záměru není náročná na emise znečišťujících látek, celkově nejsou překračovány platné imisní limity koncentrace znečišťujících látek, byť z hlediska ovlivnění kvality ovzduší lze považovat záměr za „mírně negativní, akceptovatelný“, ale nepředstavující významné zdravotní riziko pro obyvatele.

Vliv záměru na hlukovou situaci považuje zpracovatel sice za významný, ale akceptovatelný. Proč by nárůst hluku, zácpy v dopravě a další emise způsobené dalšími 34 jízdami nákladních aut denně na celkově 74 měli akceptovat obyvatelé v Domoradicích není zdůvodněné.

Podobně zpracovatel „vyřešil“ i vlivy na ovzduší, povrchové a podzemní vody, na přírodní zdroje, biologickou rozmanitost, na půdu, krajinu a na hmotný majetek a kulturní dědictví – vše je akceptovatelné.

Každá spalovna odpadů je však zařízením, které do ovzduší uvolňuje PFAS (per- a polyfluorované sloučeniny), dioxiny, těžké kovy a mikroplasty. Např. PFAS jsou karcinogeny, snižují plodnost u žen, poškozují imunitní a endokrinní systém. Jejich koncentrace nejsou monitorovány, tak je tomu i u tohoto záměru. Jsou ale velmi nebezpečné lidskému zdraví, kolem spaloven je jejich koncentrace vyšší.

V pevných odpadech ze spalovny jsou životu nebezpečné látky – ve škváře např. PFAS, bromované dioxiny, v popílku těžké kovy, PCB, chlorované dioxiny. Spalováním se sice sníží hmotnost odpadu, ale z komunálního odpadu vznikne koncentrovaný nebezpečný odpad. Pokud se bude dál využívat popel či škvára (např. ve stavebnictví) je třeba prokázat, že není nebezpečný – je potřeba monitoring nebo je nepoužívat jako využitelný výrobek.

Předpokládaná produkce odpadů po spálení je následující – 11 976 tun popele a strusky/ rok, 4 400 tun popílku obsahujícího nebezpečné látky/rok a 28 tun kalů z čištění průmyslových odpadních vod obsahující nebezpečné látky. Nebezpečné odpady se budou muset skládkovat, v dokumentaci není doloženo, kde budou ukládány.

4. Příloha č. 4 k zákonu č. 100/2001 Sb. Náležitosti dokumentace EIA – zákonný požadavek nesplněn

Příloha stanovuje povinnost celkového zhodnocení stavu životního prostředí v dotčeném území z hlediska jeho únosného zatížení a **předpoklad jeho pravděpodobného vývoje v případě neprovedení záměru**, je-li možné jej na základě dostupných informací o životním prostředí a vědeckých poznatků posoudit. Kapitola C3 je pouze zhodnocením stávající situace, vůbec se nezabývá vývojem stavu životního prostředí v dotčeném území v případě neprovedení záměru.

5. Odběr 170 000 m3 vody za rok zřejmě ovlivní vodní hospodářství – není vyhodnoceno

Záměr se nachází uvnitř ochranného pásma vodního zdroje, ale dokumentace neřeší, jak významný odběr 170 000 m3 vody za rok ovlivní vodní hospodářství.

Zpracovatel dokumentace nesplnil požadavky zákona EIA - neodůvodnil věrohodně rozšíření projektu, neobjasnil volbu daného řešení, nepopsal pravděpodobný vývoj v případě

neprovedení záměru, neproběhlo srovnání vlivů na životní prostředí u jiných možných variant. Zákon dále vyžaduje porovnání emisí posuzovaného záměru s emisemi dle BAT, v dokumentaci k porovnání nedochází, protože chybí přesnější materiálové složení spalovaných odpadů. Dokumentace nevyhodnocuje dostatečně rizika s ohledem na PFAS, mikroplasty, těžké kovy, PCB, chlorované a bromované dioxiny vzniklé po spalování a neřeší jejich ukládání. Není vyhodnocen vliv významného množství vody, které se spotřebuje za rok na ochranné pásmo vodního zdroje.

Při dodržení zákona a stanovení pravděpodobného vývoje v případě neprovedení záměru by se ukázalo, že se jedná o ryze komerční soukromý projekt, který není potřeba rozšiřovat z důvodu zásobování teplem pro město Český Krumlov a okolí a který povede ke zhoršení životního prostředí.

Navrhujeme vydání negativního stanoviska v procesu EIA.

Dana Kuchtová, předsedkyně základní organizace Strany zelených Český Krumlov

Český Krumlov, 14. 5. 2025